

เพลี้ยจักจั่นในมะม่วง

มะม่วงน้ำดอกเป็นผลไม้อีกหนึ่งชนิดที่เมื่อเริ่มเข้าหน้าร้อนมักเป็นที่นิยมหามาทานกันทุกบ้าน แต่การจะรับประทานกันแต่ละฤดูนั้น มะม่วงน้ำดอกไม้จะต้องเผชิญกับแมลงศัตรูตัวร้ายของมะม่วงช่วงออกดอก และหนึ่งในตัวที่เราต้องระวังกันไว้อย่างมากคือ เพลี้ยจักจั่น ซึ่งจะระบาดมากในมะม่วงเขียวเสวย มะม่วงน้ำดอกไม้ แต่สำหรับสายพันธุ์อื่นๆ ไม่ค่อยพบการระบาดมาก และถ้าหากป้องกันไม่ทันเวลาจะทำให้ไม่ติดดอกและผลในฤดูกาลนั้นเลย

ลักษณะของเพลี้ยจักจั่น

โดยทั่วไปเพลี้ยจักจั่นที่มีการระบาดอยู่จะมีด้วยกันอยู่ 2 ชนิด ได้แก่ ตัวที่มีลำตัวมีสีเทาปนดำ หรือตัวน้ำตาลปนเทา ส่วนหัวโตและป้าน ลำตัวเรียวแหลมมาทางด้านหาง ทำให้เห็นส่วนท้องเรียวเล็ก มองดูด้านบนเหมือนรูปลิ้น ขนาดความยาวลำตัว 5.5 – 6.5 mm. เพศเมียจะวางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ รูปร่างยาวรีสีเหลืองอ่อน จะวางไข่ตามแกนกลางใบอ่อนหรือก้านช่อดอก ปรากฏเป็นแผลเล็ก ๆ คล้ายมีดกรีด หลังจากวางไข่แล้วประมาณ 1 – 2 วัน ระยะฟักไข่ 7 – 10 วัน เมื่อออกเป็นตัวอ่อนจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากช่อดอกและใบ ตัวอ่อนเจริญเติบโตโดยการลอกคราบ 4 ครั้ง กินเวลา 17 – 19 วัน จึงเป็นตัวเต็มวัย การเคลื่อนไหวว่องไว ตัวอ่อนมักพบอยู่เป็นกลุ่มตามช่อดอกและใบ โดยเฉพาะบริเวณโคนของก้านช่อดอกและก้านใบ เนื่องจากบริเวณโคนจะมีเยื่อบาง ๆ สีน้ำตาลหุ้มไว้ เมื่อแดดร้อนจัดจะหลบซ่อนอยู่ตามหลังใบ

ลักษณะการเข้าทำลาย

- ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย จะทำลายใบอ่อน ช่อดอก ก้านดอก และยอดอ่อน
- ระยะที่ทำความเสียหายมากที่สุดคือ ระยะที่มะม่วงกำลังออกดอก โดยจะดูดน้ำเลี้ยงจากช่อดอกทำให้แห้งและดอกร่วง ติดผลน้อยหรือไม่ติดเลย
- ระหว่างที่เพลี้ยจักจั่นดูดกินน้ำเลี้ยง จะถ่ายมูลมีลักษณะเป็นน้ำเหนียวๆ คล้ายน้ำหวานติดตามใบ ช่อดอก ผล และรอบๆ ทรงพุ่ม ทำให้มะม่วงเปียกเยิ้ม
- หลังจากนั้นตามใบ ช่อดอก จะถูกปกคลุมโดยเชื้อราดำ ถ้าปกคลุมมากก็จะกระทบกระเทือนต่อการสังเคราะห์แสง
- ใบที่ถูกดูดน้ำเลี้ยงในระยะเพศลาต(จวนแก่) ใบจะบิดงอโค้งลงด้านใต้ใบ ตามขอบใบจะมีการปลายใบแห้ง

การแพร่ระบาด

พบระบาดทั่วไปทุกแห่งที่ปลูกมะม่วง พบได้ตลอดทั้งปีแต่ปริมาณประชากรของเพลี้ยจักจั่นจะเพิ่มอย่างรวดเร็วในช่วงออกดอก คือระหว่างธันวาคม – มกราคม เมื่อมะม่วงเริ่มแทงช่อดอก จำนวนเพลี้ยจักจั่นจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและสูงขึ้นเรื่อยๆ จนระยะดอกตูม มีปริมาณสูงสุดเมื่อดอกใกล้บาน และจะลดลงเมื่อมะม่วงเริ่มติดผล ซึ่งจะไม่พบบนผลเมื่อมะม่วงมีขนาดเท่านิ้วหัวแม่มือ (1.5 – 2 ซม. หรือช่วง 40 วัน)

ศัตรูธรรมชาติของเพลี้ยจักจั่น

มวนเพชฌฆาต จะเจาะและดูดทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยจักจั่น

การป้องกันกำจัด

1. ควรฉีดพ่นเชื้อราบีวเวอร์เรียในระยะก่อนมะม่วงออกดอก 1 ครั้ง และเมื่อเริ่มแทงช่อดอก 1 ครั้ง เมื่อช่อดอกบานแล้วไม่ควรพ่นเชื้อร่ากำจัดแมลง เพราะอาจเป็นอันตรายต่อแมลงผสมเกสร และหมั่นตรวจดูตามช่อดอกอยู่เรื่อยๆ ถ้าพบตัวอ่อนและตัวเต็มวัยในจำนวนมากกว่า 5 ตัวต่อช่อ ควรพ่นอีก 1 – 2 ครั้ง ในระยะดอกตูม และก่อน ดอกบาน การพ่นเชื้อรานี้ควรฉีดให้ทั่วทั้งต้นเพื่อป้องกันแมลงที่หลบหนีอยู่ในส่วนอื่นของต้น
2. ในระยะที่ดอกมะม่วงกำลังบาน การพ่นน้ำเปล่าในตอนเช้าจะช่วยให้การติดมะม่วงดีขึ้น แต่ควรปรับหัวฉีดอย่าให้กระแทกดอกมะม่วงแรงเกินไป
3. การตัดแต่งกิ่งภายหลังเก็บผลผลิตเป็นวิธีที่ต้องกระทำอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยลดที่หลบซ่อนของเพลี้ยจักจั่นลงและทำให้การพ่นเชื้อราบีวเวอร์เรียมีประสิทธิภาพดีขึ้น

<https://www.svgroup.co.th>